

La Xarxa de Parcs Naturals

Garanteix un equilibri territorial i ambiental als cent municipis del seu àmbit geogràfic.

La Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona està integrada per dotze espais naturals protegits d'alt valor paisatgístic, ecològic i cultural.

Abasta 102.587 hectàrees de cent municipis. Aquests municipis representen el 22% del territori de la demarcació de Barcelona i el 70% de la població de Catalunya.

Planifica i gestiona els espais naturals i agraris mitjançant els plans especials, elaborats amb la participació de tots els agents implicats.

Protegeix els valors naturals, agrícoles, forestals, culturals i paisatgístics de cada parc.

Aposta per un equilibri entre la preservació dels parcs i el desenvolupament econòmic de la població.

Fomenta l'educació ambiental i l'ús públic del patrimoni natural i cultural.

© Iñaki Relanzón / Diputació de Barcelona

© Iñaki Relanzón/Diputació de Barcelona

El reialme de la pedra calcària

Els parcs del Garraf i d'Olèrdola meravellen els visitants amb el seu paisatge singular i exòtic, ric en formes càrstiques.

De semblança àrida, el Garraf i Olèrdola es caracteritzen pels relleus baixos, cims arrodonits i valls profundes de vessants escarpats.

El Parc del Garraf i el Parc d'Olèrdola, tan propers l'un de l'altre, conformen el contrafort sud-oest de la serralada Litoral Catalana. Situats a cavall de les comarques del Baix Llobregat, l'Alt Penedès i el Garraf, junts sumen 12.984 hectàrees (repartides en 12.376 ha el Garraf i 608 ha Olèrdola).

La pedra calcària compon gairebé la totalitat d'ambdós parcs. Al Parc del Garraf podem trobar un gran nombre de formacions càrstiques com els avencs, dolines i rasclers. La calcària també és present en les construccions de les barraques de vinya i les antigues masies. La muntanya d'Olèrdola constitueix una talaia natural coronada pel conjunt monumental, fruit del pas d'ibers, romans i pobles medievals.

© Pep Herrero (Taller de Cultura) / Diputació de Barcelona

Paper procedent de fonts responsables amb el medi ambient

parcs.diba.cat/web/garraf

parcs.diba.cat/web/olerdola

parcgarraf

parcdelgarraf
parcolerdola

App de la Xarxa

EUROPARC
Turisme Sostenible en
Espais Protegits

BIOSPHERE
certified destination

Diputació
Barcelona

Àrea d'Infraestructures
i Espais Naturals

Espais Naturals i Medi Ambient
Gerència de Serveis d'Espais Naturals
Comte d'Urgell, 187. 08036 Barcelona
Tel. 934 022 428
xarxaparc@diba.cat · parcs.diba.cat

Diputació
Barcelona

Xarxa de Parcs Naturals

Gabinet de Premsa i Comunicació. DL B 11121-2020

Parcs del Garraf i d'Olèrdola

La vida damunt la roca en el país sense aigua

El Garraf i Olèrdola són terra de margallons, tortugues mediterrànies i àguiles cuabarrades.

Unes condicions ambientals dures (forta insolació, manca d'aigua, escassa vegetació i relleu abrupte) han determinat tant el paisatge com la fauna i flora dels dos parcs.

Als parcs hi trobareu, entre d'altres, la serp verda, la serp de ferradura, el còlit negre, el còlit ros, la merla blava, la fagina i el toixó. També hi ha fauna cavernícola com el ratpenat de ferradura petit i, darrerament, s'hi ha introduït la tortuga mediterrània. No s'ha d'oblidar l'àguila cuabarrada, de la qual se'n pot seguir la nidificació gràcies a una càmera web instal·lada en un dels nius.

El matollar dens, amb domini de garric, llentiscle, càrritx i margalló (única palmera autòctona del continent europeu) caracteritza la vegetació dels parcs, determinada per la sequera estival i la baixa capacitat de retenció d'aigua dels sòls calcaris.

© Xevi Vilarregut

© Xevi Vilarregut

Els senyals del temps

El conjunt monumental d'Olèrdola s'alça com la fita més rellevant de l'assentament humà a la zona.

Els dos parcs acullen baumes prehistòriques, castells i fortificacions medievals i construccions modernistes finançades pels indians.

Terra de frontera, les restes dels castells d'Eramprunyà i Olivella il·lustren el període de les guerres de marca contra els sarraïns, si bé l'arquitectura de la masia modesta vinculada a la vinya (Can Marcer, Mas Quadrell o Can Grau) o a la ramaderia de cabra (Mas Maiol, el Carxol o Vallgrassa) és la més representativa del Garraf. Altres elements característics són els incomptables murs de pedra seca, les pletes i les barraques de vinya.

Dins d'aquest patrimoni construït sobresurten quatre elements: el celler Güell i la cisterna de la Pleta, obres de l'arquitecte modernista Francesc Berenguer; l'hospital d'Olesa de Bonesvalls, exemple molt ben conservat d'arquitectura hospitalària, i el conjunt del palau de Plana Novella, al mig del Garraf.

Successivament assentament iber, romà i medieval, a Olèrdola, el nucli central i el seu entorn han estat poblats des de l'edat del Bronze fins a l'abandonament definitiu entre els segles XIII i XIV.

El medi i la vida

Un paisatge de masies modestes, vinyes, conreu de cereal i bestiar cabrum.

Al llarg del temps, el Garraf i Olèrdola han estat objecte d'un variat i constant aprofitament humà.

Els ramats de cabres i el conreu de la vinya (malauradament estroncat per la plaga de la fil·loxera dels anys 1879-1880) van ser, en el passat, la base de l'economia dels pobladors del massís i, aquí i allà, abunden les masies i els corrals en runes, rastres d'aquesta activitat agrícola i ramadera.

A les darreres dècades, però, s'implanten progressivament empreses de serveis dedicades al lleure, la natura (Can Grau) o la cultura i l'art (Vallgrassa). També la gastronomia (amb la recuperació recent, per exemple, dels espigalls del Garraf) i l'activitat vitivinícola són motors econòmics importants. Arreu de l'espai protegit trobareu un bon nombre de cellers, productors i restaurants adherits al programa «Parc a taula».

Per la seva banda, el bosc cobreix bona part de l'orografia irregular del Parc d'Olèrdola, si bé aquest no s'explota de forma productiva. Tanmateix, també hi trobareu petites explotacions agràries familiars que, aprofitant feixes i marges, es dediquen al conreu de la vinya i dels arbres fruiters.

Treure'n tot el profit

Fer-ho serà fàcil, tant si es tracta d'una passejada improvisada com si preferiu una estada plena d'activitats programades.

Els dos parcs posen al vostre abast una bona xarxa d'equipaments i programes que us permetran conèixer-los millor i gaudir de tot el que s'hi pot fer.

Els parcs del Garraf i d'Olèrdola disposen de diversos centres i punts d'informació i centres de documentació estratègicament ubicats, a més a més de nombrosos itineraris senyalitzats de caràcter botànic, sensorial i artístic, alguns d'ells adaptats. També podeu gaudir de rutes i passejades guiades i dels serveis que ofereixen diversos equipaments pedagògics i culturals com l'Observatori Astronòmic del Parc del Garraf; Vallgrassa. Centre Experimental de les Arts, i l'escola de natura Can Grau. L'oferta s'amplia amb publicacions divulgatives, mostres itinerants i l'exposició permanent sobre l'àliga cuabarrada. Ubicada a La Pleta. Oficina del Parc del Garraf, és de visita obligada.

Als parcs també s'hi organitzen tallers i activitats familiars per introduir-se en l'espeleologia i en l'educació ambiental, programes lúdics i culturals com el «Viu el parc» i «Poesia als parcs. Lletres i paisatges» i el programa escolar «Coneguem els nostres parcs»; tot un ventall de propostes per descobrir i fruit del medi natural, sempre de manera respectuosa.

© Iñaki Relanzón / Diputació de Barcelona

© Iñaki Relanzón / Diputació de Barcelona

1 Masia la Pleta

Seu actual de l'oficina dels parcs i centre d'informació i serveis.

OBSERVACIONS: Punt de partida d'un itinerari botànic adaptat, acull una exposició permanent sobre l'àguila cuabarrada.

Aixecada el 1894 com a pavelló de caça de la família Güell, fou obra de l'arquitecte modernista F. Berenguer, deixeble de Gaudí. Convertida posteriorment en mas ramader, té una cisterna d'aigua coronada per una original torre cònica. El 1994, la Diputació de Barcelona la va adquirir i rehabilitar.

2 La Morella

El cim més alt del Parc llueix una bonica creu al capdamunt.

OBSERVACIONS: Coronada per la característica creu, ofereix unes vistes panoràmiques magnífiques. No us oblideu els prismàtics!

Fita ineludible per als excursionistes, la Morella és, amb 594 metres, el sostre del Parc. Partint de la Pleta, podeu seguir un tram del GR 92 fins als cims de la Morella i el Rascler (572 m) i observar les formes de relleu característiques del paisatge càrstic: rasclers, dolines i avencs.

3 Castell d'Eramprunyà

La Diputació de Barcelona està gestionant la seva restauració.

OBSERVACIONS: Destaca el bon estat de l'estructura de l'església de Sant Miquel i l'antic cementiri, amb tombes antropomorfs del s. X excavades a la roca.

Eramprunyà és un exemple característic de castell roquer. Alçat estratègicament al capdamunt d'un cingle de roca rogenca, desenvolupava funcions de guaita i defensives durant l'edat mitjana. Esmentat ja l'any 957, la seva màxima esplendor va tenir lloc al segle XIV, sota el domini dels Marc.

4 Palau Novella

Antiga casa d'indians, ha generat tot de llegendes.

OBSERVACIONS: Inclòs en l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, el 1996 s'hi va instal·lar una comunitat budista Sakya Tashi Ling.

L'any 1875, Pere Domènech, un *americano* enriquit a Cuba, va comprar el mas preexistent i el va reconvertir en colònia agrícola. Refet amb un luxe desproporcionat i una barreja curiosa d'estils, l'exterior imita un fortí. El 1896, amb els propietaris arruinats, va sortir a subhasta pública.

5 Avenc de l'Esquerrà

Els seus 336 m de fondària el converteixen en el més profund del Parc del Garraf.

OBSERVACIONS: Les coves i els avencs que caracteritzen el paisatge del Garraf són un hàbitat de primer ordre per a ratpenats, insectes i aràcnids.

La història de l'espeleologia a Catalunya comença al Garraf. L'any 1908, el sacerdot espeleòleg Mn. Marià Faura va fer exploracions destacables, com la de l'avenc de l'Esquerrà, en la qual va ser acompanyat per la primera dona espeleòloga del país, Providència Mitjans, d'Olesa de Bonesvalles.

7 Ermita de la Trinitat

Monument emblemàtic sitgetà i mirador privilegiat damunt la costa.

OBSERVACIONS: La capella, emblanquinada i d'estil popular, té al costat una construcció de caràcter modernista.

D'aquesta bonica capella marinerana se'n tenen notícies a partir del 1375, quan ja consta que hi ha ermitans. Segons la tradició, es va construir perquè a l'indret es va trobar una creu amb la imatge de la Trinitat. Al segle XVIII, la teulada es va enfonsar i l'ermita es va refer i ampliar.

9 Puig de la Mola

Al capdamunt d'aquest mirador natural hi ha ubicat un vèrtex geodèsic.

OBSERVACIONS: La ruta transita gairebé en la seva totalitat pel GR 5 i el punt de partida és la plaça de l'hospital d'Olesa.

L'ascensió dels seus 534 m es desenvolupa per un paisatge cent per cent mediterrani fet de margalló, garric, llentiscle, càrritx, alzines, pins, farigola, romaní, etc. Abans o després de fer el cim podeu veure l'antic hospital medieval d'Olesa de Bonesvalles.

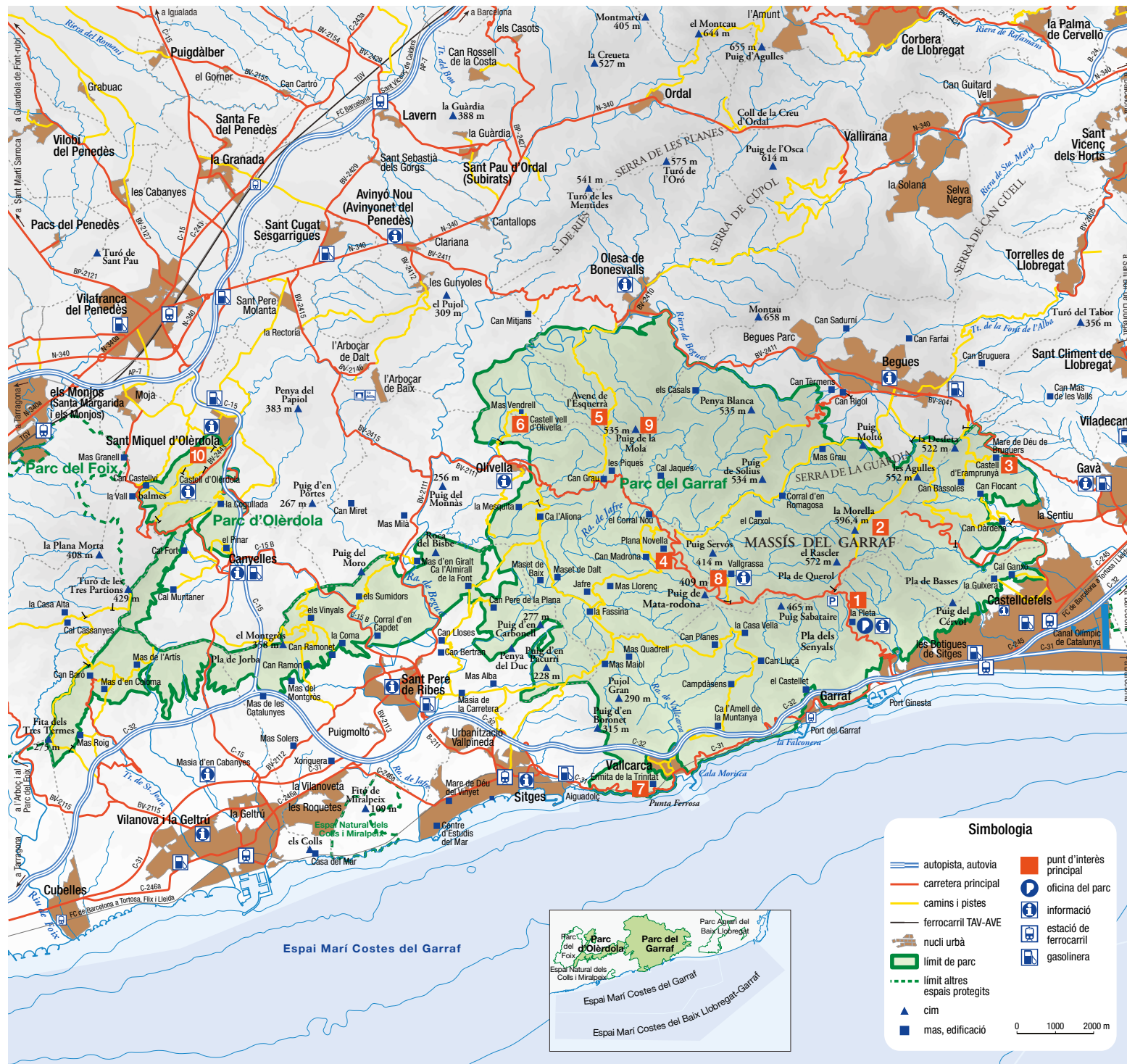
10 Conjunt monumental d'Olerdola

Excepcional gresol de vestigis prehistòrics, ibers, romans i medievals.

OBSERVACIONS: Fora del recinte emmurallat, hi ha el pla dels Albats, amb una necròpoli formada per un centenar de tombes antropomorfs excavades a la roca.

Hi podreu admirar l'església romànica de Sant Miquel, l'espectacular cisterna romana, els vestigis del castell medieval i les restes del poblat ibèric i de les muralles d'èpoques diverses. Acull un centre d'interpretació gestionat pel Museu d'Arqueologia de Catalunya.

Simbologia

- autopista, autovia
- carretera principal
- camins i pistes
- ferrocarril TAV-AVE
- nucli urbà
- límit de parc
- límit altres espais protegits
- cim
- mas, edificació
- punt d'interès principal
- oficina del parc
- informació
- estació de ferrocarril
- gasolinera

6 Castell Vell d'Olivella

L'acompanyen les restes de l'església de Sant Pere.

OBSERVACIONS: Gaudireu de molt bones vistes del puig de la Mola, el castell d'Olerdola i el Montmell i, en dies clars, de Montserrat o, fins i tot, dels cims del Pirineu.

Aquesta antiga fortalesa es va construir l'any 992 dalt del puig Molí i va formar part del sistema de defensa de la Reconquesta. L'itinerari SL-C 100 us portarà fins al castell des del poble d'Olivella, tot descobrint altres elements com el safareig i la cova de Muntaner.

8 Vallgrassa

Antic mas vitivinícola i ramader reconvertit en Centre Experimental de les Arts.

OBSERVACIONS: Vallgrassa. Centre Experimental de les Arts és un punt de trobada entre artistes i visitants; un projecte obert i multidisciplinari.

En aquesta masia rehabilitada al cor del Parc del Garraf, prop de la plana Novella, s'hi desenvolupen activitats culturals, cicles d'exposicions, tallers... També acull un itinerari artístic, amb més d'una quinzena d'obres d'art d'autors diversos disposades al voltant del centre.

Accessos

PARC DEL GARRAF

CARRETERA
AP-7 (sortides 28, 29 i 30)
C-32 (sortides de la 21 a la 48)
C-31 (sortides des de Gavà a Vilanova i la Geltrú)
C-15 (sortides des de Vilanova i la Geltrú a Vilafranca del Penedès)
N-340 (sortides des d'Avinyonet del Penedès a Vilafranca del Penedès)
BV-2041 (de Gavà a Begues)
BV-2111 (de Sant Pere de Ribes a Olivella)
BV-2411 (de Begues a Avinyó nou)
BV-2415 (de Sant Pere Molanta (Olerdola) a la BV-2111)
FERROCARRIL
Renfe. Tel. 902 240 202
Línia R2 Sud (Sant Vicenç de Calders). Parada a Gavà - Castelldefels - Platja de Castelldefels - Garraf - Sitges - Vilanova i la Geltrú
AUTOBÚS
Mohr SL. Tel. 902 023 393
Línia 902 (Barcelona-Gavà-Begues-Olesa de Bonesvalles)
La Hispano Igualadina SA. Tel. 902 447 726

MON-BUS. Tel. 938 937 511
Línia el Vendrell - Barcelona, ronda Universitat. Parades a Vilanova, Sitges i Sant Pere de Ribes
PARC D'OLÈRDOLA
CARRETERA
AP-7 (sortida 30 Santa Margarida i els Monjos)
C-15 (sortida 11 castell d'Olerdola/Sant Miquel d'Olerdola)
C-32 (sortida 21, direcció C-15 Vilafranca del Penedès)
N-340 (enllaç amb la C-15)
FERROCARRIL
Renfe. Tel. 902 240 202
Línia R4 (Sant Vicenç de Calders - Manresa per Vilafranca del Penedès). Parada a Vilafranca del Penedès i enllaç amb la línia d'autobusos que va a Olerdola i Canyelles
AUTOBÚS
Autobusos plana. Tel. 938 145 848
Línia que uneix Vilanova i Vilafranca passant per Canyelles i Olerdola.
www.mobilitat.gencat.cat

Equipaments

OFICINA DEL PARC DEL GARRAF I DEL PARC D'OLÈRDOLA

La Pleta. Ctra. de Rat Penat a Plana Novella, km 3,5 (Sitges). Tel. 935 971 819. A/e: p.garraf@diba.cat

PARC DEL GARRAF

CENTRES I PUNTS D'INFORMACIÓ
Centre d'Informació la Sala d'Olivella Pl. Major, s/n (Olivella). Tel. 938 968 465
Centre d'Informació Petit Casal de Begues Pg. de l'Església, 1 (Begues). Tel. 936 392 509
Punt d'Informació i Oficina Municipal de Turisme de Vilanova Pg. del Carme, s/n. Parc de Ribes Roges
Punt d'Informació d'Olesa de Bonesvalles Pl. de l'Ajuntament, s/n Tel. 938 984 375 i 938 984 103
Punt d'Informació de Castelldefels Pintor Serrasanta, 4. Tel. 936 352 727
Punt d'Informació de Sant Pere de Ribes Major, 110. Tel. 938 962 857
Punt d'Informació i Oficina de Turisme de Sitges Pl. Eduard Maristany, 2. Tel. 938 944 251

ALTRES EQUIPAMENTS

Centre de Documentació del Parc del Garraf. Gavà
Centre d'Història de la Ciutat Salvador Lluç, 22. Tel. 932 639 630
Centre de Documentació del Parc del Garraf. Vilanova i la Geltrú Biblioteca Joan Oliva i Milà Pl. de la Vila, 13. Tel. 938 932 039

Centre de Documentació i Activitats Espeleològiques Pl. de l'Ajuntament, s/n (Olesa de Bonesvalles) Tel. 938 984 375, 938 984 008 i 938 984 103
Centre d'Activitats Ambientals Cal Ganxo Camí de Cal Ganxo, s/n (Castelldefels) Tel. 935 146 151
Centre d'Estudis del Mar Pg. Maritim, 72 (Sitges). Tel. 938 945 154
Escola de Natura Can Grau. Masia Can Grau Pista forestal asfaltada d'Olivella a Plana Novella, km 3,5 (Olivella). Tel. 937 432 094
Granja Escola Can Pere de la Plana Masia Can Pere de la Plana, s/n (Sant Pere de Ribes). Tel. 938 960 827 i 636 501 728
Observatori Astronòmic del Parc del Garraf Camí d'Olivella a Plana Novella, km 3,5 (Olivella). Tel. 937 713 154, 651 426 872 i 685 233 575
Parc Arqueològic Mines de Gavà Jaume I, 7 (Gavà). Tel. 932 639 620
Vallgrassa. Centre Experimental de les Arts Ctra. de Rat Penat a Plana Novella, km 7,5 (Begues). Tel. 935 970 891 i 938 462 030

PARC D'OLÈRDOLA

CENTRES I PUNTS D'INFORMACIÓ
Centre d'Informació del Conjunt Monumental d'Olerdola Castell d'Olerdola. Tel. 938 901 420
Punt d'Informació d'Olerdola Ajuntament. Av. Catalunya, 12. Tel. 938 903 502
Punt d'Informació de Canyelles Pl. de l'11 de Setembre, s/n. Tel. 938 973 011

Podeu consultar els horaris i serveis dels equipaments dels parcs a: <http://parcs.diba.cat/web/garraf> i <http://parcs.diba.cat/web/olerdola>.